

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages; ISBN 9781599735023. Also appeared in *Clipa*, nr. 455, 11 aprilie 2002.

Experimentând experimentul

Tudor Negoescu

„Într-o societate paradoxală nu poți fi decât paradoxal”

(Florentin Smarandache)

Să-nchizi pasărea în cușcă și să-i spui, cu ipocrizie: „Ia-ți cerul în primire, semnează pentru el, în numele înaltelor noastre idealuri revoluționare! Această nouă închisoare este noua ta libertate!” de fapt, acesta este scenariul diabolic al oricărui regim totalitar. Iată ca a făcut comunismul cu ființa umană, o ființă liberă prin excelență; I-a răpit cerul, i-a răpit libertatea, a încorsetat-o într-o monstruoasă cortină de fier.

Să falsifici falsul, să-l cosmetizezi până la caricaturizare! Iată fața reală, de-a dreptul paradoxistă, a comunismului românesc, a fost cea mai dură mișcare de oprimare a omului trăitor în spațiu european. Din această cauză, părintele, mentorul paradoxismului nu putea fi decât un român. Și dintre români, numai un matematician, un om al rigorii științifice pute să ne convingă că trecerea de la paradox la paradoxism se poate face fără o abstractizare forțată a materialului brut avut la dispoziție de artist (non-artist?).

Accesând site-ul românului Florentin Smarandache, am descoperit un non-conformism supărat pe artificialitatea vieții (sociale, politice), dinamitând cu eleganță canoanelor așa-zisei epoci de aur a comunismului. Început ca un protest împotriva totalitarismului, paradoxismul ni se relevă acum ca un protest împotriva tuturor ideologiilor, tuturor îngrădirilor.

Paradoxismul este oglinda în care comunismul a putut să-și admire în liniște hidoșenia! Comunismul avea nevoie de paradoxism, de „paradoxul în acțiune”!

Parafrazându-l pe Nietzsche, acum, la început de secol 21, Florentin Smarandache pare a lansa, cu disperare, un mesaj cu caracter ultimativ: „Arta a murit!”, dar noi, am continua, în spirit pur paradoxist, parafrazând un ilustru autor englez: „Trăiască arta ta, non-artistule, Florentin Smarandache!”.

Părerea noastră este că, atunci când și-a propus să facă literatură, artă... fără a face literatură, artă, autorul a ocolit cu dibăcie capcana păguboasă a, să zicem, dadaismului, și a ales, cu inteligența și spiritul pozitiv al matematicianului, tot literatura și arta! Dar însăși arta e, prin esența ei, paradoxală și artificială!

De altfel, chiar în acest punct, noi surprindem spiritul umanist al non-artei lui Florentin Smarandache.

Și nu mare ne va fi mirarea când, după ce vom studia cu acribie mecanismele paradoxismului, vom descoperă că, pe lângă aura lui de joc interactiv cu față umană, paradoxismul va îmbrăca, în timp, haina de gală a unui adevărat umanism!

Românul a început prin a diseca, prin a experimenta, prin a goli de metafizică absurdele experimente ideologice ale totalitarismului. De aici, până la a crea o estetică a absurdului nu mai e decât un pas. Dar, atenție, istoria avangardismului (și a avangardelor, în general) a confirmat, dacă mai era nevoie, că negarea singură nu este o premisă valabilă pentru obținerea libertății. Iar libertatea, odată obținută, începe să se degradeze, să se tocească, atrăgând după ea plictisul, maniera, ca în orice mariaj „fericit”. Negând și reconstruind în același timp, Florentin Smarandache speră să atingă acea stare de grație. Libertatea absolută. Speră să ajungă să atingă „fața vie a morții”. Dar, în opinia noastră, incitant va fi doar drumul spre libertatea absolută, calea!

Un mare iubitor al libertății, mimând jocul, dar la modul grav, românul muncește cu sârg și abnegație la construirea, pe pământ american, al Statuiei Paradoxiste a Libertății. Și credem că nu întâmplător acest român și-a

ales ca țară de adopție America, țara tuturor posibilităților... artistice!

Paradoxismul se impune ca o reprezentație cu public, în care autorul incită publicul (lectorul, ipocritul lector) nu numai să gândească dar, și mai mult, el însuși să creeze! Un joc interactiv în care autorul pune în scenă un savuros spectacol de lumini, și mai ales, de umbre.

Cu multă grație, un om de știință care, paradoxal, refuză arta, concepe de fapt un manual de artă, un manual de imaginație! Astfel, comedia de limbaj pe care o derulează, în plin spectacol carnavalesc propus de autor este doar o mască. Sub fardul clovnului, o privire mai pătrunzătoare i-ar surprinde lacrimile disperării, i-ar citi sufletul. Izgonit din „raiul comunist”, Adam-ul nostru s-a răzburat inventând arma ascuțită a paradoxismului. După drama trăită în România, lui nu-i rămâne decât să-și etaleze neîncrederea în limbaj, ca vehicul și promotor al adevărului. Tensiunea creată este imensă. Să nu uităm că Urmuz, un avangardist de marcă, aflând ce se ascunde în spatele limbajului și neputând suporta marea dezamăgire, s-a sinucis. Ca protestatar care se respectă, Florentin Smarandache cheamă banalele convenții la o Judecată de Apoi, dar fără să recurgă la puerilele jocuri de cuvinte avangardiste, la desacralizarea acestor cuvinte, fără să-și

propună o spargere a limitelor limbajului, cum încearcă un Nichita Stănescu, bunăoară. El, ni se prezintă ca un non-artist dar, în realitate este un arheolog care sapă în materia brută a banalului, descoperind noi sensuri (contrasensuri?) uneori sclipitoare, încercând, chiar dacă nu recunoaște, o repoetizare a banalului. Este, dacă vreți, un automobilist care circulă cu viteză, dar numai pe contra-sens, numai pe contra-sensuri. Din acest punct de vedere, Florentin Smarandache este un anarhist al literaturii, un pericol public! Este un maestru al contra-sensurilor! Chiar dacă se trage din avangardiști de soi, sunt convins, el nu va fi perceput niciodată drept un terorist al culturii.

Chiar dacă iubește non-arta, chiar dacă scrie din supărare, hrănindu-se cu drogul paradoxului, fără să vrea, el face artă! Iată încă un român, un orgolios bine temperat, care luptă cu succes să ajungă în ilustra galerie a, de acum celebrilor, români „mondialiști”! Și pentru că toate acestea trebuiau să poarte un nume, li s-a spus FLORENTIN SMARANDACHE!